

การจัดการความรู้ด้านการวิจัย

สถาบันเทคโนโลยีการบิน

ครั้งที่ 10

วันที่ 2 มีนาคม 2558

ประเด็นพูดคุย : สรุปการสกัดความรู้การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุน

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

ประธานในที่ประชุมอาจารย์สุภาพร เทำนุรี ได้กล่าวเปิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยประธานในที่ประชุมกล่าวว่าสำหรับการดำเนินการจัดการความรู้ด้านการวิจัยครั้งนี้เป็นครั้งที่ 10 ซึ่งถือว่าเป็นครั้งสุดท้ายสำหรับครั้งนี้ถือเป็นการทบทวนและสรุปแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการสกัดความรู้เรื่อง การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุน โดยเป็นการนำเสนอบทสรุปสำหรับประเด็นที่มีการแลกเปลี่ยนในแต่ละครั้งโดยขอให้อาจารย์สมพงษ์ จากสถาบันเทคโนโลยีการบินเป็นผู้สรุปประเด็นแลกเปลี่ยนในแต่ละครั้ง หากที่ประชุมมีข้อคิดเห็นหรือแนวทางเพิ่มเติมก็ขอให้ยกมือและเพิ่มเติมระหว่างดำเนินการได้เลย

จากนั้นอาจารย์สมพงษ์ได้สรุปแนวปฏิบัติในการจัดการความรู้ในแต่ละครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 เรื่อง แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุน ผลการแลกเปลี่ยน :

การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุน นั้นไม่ว่าจะเป็นแหล่งทุนภายในหรือแหล่งทุนภายนอกรายละเอียดหรือเค้าโครงที่ใช้ในการเขียนข้อเสนอโครงการมักจะมีรูปแบบและแนวทางในการเขียนลักษณะเดียวกัน

ครั้งที่ 2 เรื่องการติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งทุนภายในและภายนอก ผลการแลกเปลี่ยน :

การติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งทุนภายในและภายนอก จากประเด็นการพูดคุยเพื่อสกัดความรู้ในเรื่องของแหล่งข้อมูลข่าวสารผลปรากฏว่าแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทุนทั้งภายในและภายนอกนักวิจัยสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารได้จากทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยโดยสำนักวิจัยและพัฒนาจะเป็นผู้ดำเนินการแจ้ง ซึ่งในการแจ้งดังกล่าวจะเป็นงบประมาณใน 2 ส่วนคือ งบประมาณแผ่นดินและงบประมาณรายได้ นอกจากนี้แหล่งทุนอื่นๆ สามารถเข้าเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เป็นผู้ให้ทุนได้แต่นักวิจัยต้องติดตามข้อมูลจากแหล่งทุนด้วยตนเอง

ครั้งที่ 3 เรื่อง เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย ผลการแลกเปลี่ยน :

1. การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย นักวิจัยจะต้องศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่จะให้ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัย
2. นักวิจัยจะต้องศึกษาความเป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของหน่วยงานผู้ให้การสนับสนุนทุนวิจัย
3. นักวิจัยจะต้องพยายามเข้าถึงความต้องการหรือเป้าหมายที่แท้จริงของหน่วยงานผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา
4. นักวิจัยควรมีการศึกษาบริบท ลักษณะ หรือตัวแปรอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการเขียนข้อเสนอโครงการให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการเขียนข้อเสนอแนวทางในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม
5. การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยใดๆ ก็ตาม นักวิจัยควรมีการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อให้มีระยะเวลาที่เหมาะสมกับหรับการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อเสนอโครงการที่มีประสิทธิภาพมีความครอบคลุม

จากนั้นอาจารย์ปรึกษาจากวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยองและอาจารย์พัฒนาจากสถาบันเทคโนโลยีการบินได้ขอเพิ่มเติมประเด็นซึ่งในที่ประชุมเห็นสมควรเพิ่มเติมสำหรับเทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการดังนี้

1. การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนนั้นต้องเป็นเรื่องที่ส่งเสริมให้เกิดการต่อยอดการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป
2. ข้อเสนอโครงการวิจัยที่ขอรับทุนสนับสนุนเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วต้องเป็นข้อเสนอที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ได้อย่างแท้จริง

ครั้งที่ 4 เรื่อง ชื่อโครงการ/ความสำคัญและที่มาของปัญหา ผลการแลกเปลี่ยน :

การตั้งชื่อโครงการ : การตั้งชื่อเรื่องข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนวิจัยนั้นจะต้องมีความกระชับและสะท้อนว่าเป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีความน่าสนใจ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวรวมทั้งครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของผู้สนับสนุนทุนวิจัย

จากนั้นอาจารย์บุญญวัฒน์และอาจารย์สมพงษ์ จากสถาบันเทคโนโลยีการบินได้ขอมติที่ประชุมเพิ่มแนวปฏิบัติที่ดีในการตั้งชื่อโครงการดังนี้

1. ชื่อโครงการจะต้องไม่ใช่ชื่อยาวจนเกินไป
2. ภาษาที่ใช้เขียนจะต้องไม่กำวมและมีความคลุมเครือ

การเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหา : ในการเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหานั้นหลักการที่สำคัญคือ ควรประกอบด้วยเนื้อหา 3-4 ย่อหน้า โดยเป็นการเขียนให้เห็นภาพจากมุมกว้างมาแคบ มีการระบุปัญหาที่ชัดเจน โดยเทคนิคสำคัญคือนักวิจัยจะต้องศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม เพียงพอและใช้ข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันมากที่สุด

ครั้งที่ 5 เรื่อง วัตถุประสงค์การวิจัยและขอบเขตการวิจัย ผลการแลกเปลี่ยน :

วัตถุประสงค์การวิจัย :

1. ในการเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยจะต้องเขียนให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะศึกษาวิจัย
2. ประโยคที่ใช้เขียนวัตถุประสงค์ควรเป็นประโยคบอกเล่าไม่ใช่ประโยคคำถาม
3. วัตถุประสงค์ที่ดี ควรสั้นกระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
4. ไม่ควรนำประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหรือความสำคัญของการวิจัยจากการศึกษามาเขียนเป็นวัตถุประสงค์การวิจัย
5. ควรจัดลำดับการเขียนวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนในการศึกษาวิจัยเพื่อความสะดวกในการออกแบบการวิจัยและเตรียมการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ

ขอบเขตการวิจัย :

1. ต้องเขียนขอบเขตด้านประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยแยกผู้ให้ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ
2. การเขียนขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยควรเป็นพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับหัวข้อโครงการวิจัย หากสามารถระบุพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้ก็จะทำให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
3. พื้นที่ที่นักวิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงได้สะดวกและเป็นไปได้

ครั้งที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ผลการแลกเปลี่ยน :

กรอบแนวคิดในการวิจัย :

1. ในการเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยนักวิจัยต้องเข้าใจในประเด็นปัญหาที่ตนเองกำลังจะศึกษาและกำหนดประเด็นปัญหา
2. กรอบแนวคิดที่เขียนขึ้นมาจะต้องแสดงตัวแปรที่ศึกษาให้ครบทุกตัวแปร
3. ก่อนการเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยนักวิจัยต้องศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องให้เพียงพอและเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยที่กำลังจะทำรวมทั้งงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
4. การต่อยอดหรือพัฒนางานวิจัยที่เคยมีนักวิจัยอื่นศึกษาในเรื่องเดียวกันมาแล้วหากมีการต่อยอดงานวิจัยเดิมควรมีการเขียนอ้างอิงกรอบแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีหรืองานวิจัยของนักวิจัยท่านใด
5. การเขียนกรอบแนวคิดนั้นนักวิจัยควรเขียนตัวแปรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้มีความเชื่อมโยงตามลำดับของกระบวนการวิจัย
6. กรอบแนวคิดไม่ควรมีความสลับซับซ้อนมากนักควรเขียนความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงที่เห็นได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
7. ข้อควรระวังที่สำคัญที่นักวิจัยต้องระวังคือการนำขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัยมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

1. การเขียนประโยชน์ที่ได้รับนักวิจัยต้องไม่เขียนว่านักวิจัยได้ประโยชน์อะไรเช่น นักวิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำวิจัย หรือผลของการศึกษาศึกษาสามารถนำไปขอผลงานหรือตำแหน่งทางวิชาการได้
2. การเขียนประโยชน์ของงานวิจัยต้องเขียนให้ชัดเจนกระชับสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานที่สนับสนุนทุนการศึกษา
3. หากเป็นการขอทุนที่แหล่งทุนเป็นหน่วยงานระดับกระทรวงหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอบทุนการเขียนประโยชน์ควรเขียนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน
4. หากเป็นแหล่งทุนที่เป็นหน่วยงานเอกชนเป็นผู้มอบทุนการเขียนประโยชน์ที่ได้รับจะต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการให้ทุนเป็นหลัก
5. การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับนักวิจัยควรเขียนเป็นข้อมากกว่าเขียนเป็นความเรียงเพราะจะทำให้มองเห็นภาพของสิ่งที่จะได้รับจากการศึกษาวิจัยที่ชัดเจน

ครั้งที่ 7 เรื่อง การทบทวนวรรณกรรมและวิธีดำเนินการวิจัย ผลการแลกเปลี่ยน :

การทบทวนวรรณกรรม :

1. นักวิจัยควรเตรียมการล่วงหน้าใช้เวลาในการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่พอเหมาะไม่น้อยจนเกินไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอที่สุด
2. การทบทวนวรรณกรรมควรศึกษาวรรณกรรมให้ครอบคลุมหลังจากนั้นนักวิจัยเลือกรวมวรรณกรรมที่ทันสมัยโดยนับย้อนหลังไม่ควรเกิน 5 ปี แต่หากในช่วง 5 ปีย้อนหลังไม่มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องก็สามารถใช้ระยะเวลาที่นานกว่านั้นได้
3. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิจัยควรทบทวนวรรณกรรมทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานการวิจัยหรือบทความวิจัย
4. เมื่อมีการทบทวนวรรณกรรมใดๆ เมื่อนำมาอ้างอิงแล้วนักวิจัยต้องเขียนอ้างอิงเจ้าของบทความหรือผู้คิดค้นทฤษฎีให้ครบทุกคน
5. ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนักวิจัยพึงคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด โดยห้ามคัดลอกตัดแปลงหรือแก้ไขข้อความใดๆ มาเป็นของตนโดยปราศจากการอ้างอิงถึงผู้เป็นเจ้าของวรรณกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย :

1. การเขียนประชากรที่ศึกษาวิจัยต้องเขียนให้ชัดเจนหากข้อเสนอโครงการวิจัยเป็นแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นคนละกลุ่มต้องระบุประชากรทุกกลุ่มเพื่อความชัดเจนหากไม่สามารถระบุจำนวนได้ควรให้เหตุผลประกอบ

2. การเขียนกลุ่มตัวอย่างต้องเขียนอธิบายการได้มาซึ่งจำนวนของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากวิธีการใด และต้องมีการระบุวิธีการสุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่านักวิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างไรเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้

3. เครื่องมือในการวิจัยนักวิจัยต้องเขียนเครื่องมือทุกประเภทเช่นแนวทางการสัมภาษณ์ซึ่งใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพหรือแบบสอบถามในกรณีที่เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักวิจัยจะต้องระบุช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลให้ชัดเจนพร้อมทั้งระบุว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นนักวิจัยมีผู้ช่วยนักวิจัยหรือไม่ระบุให้ชัดเจน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ระบุว่าใช้เครื่องมือใด เช่น โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ เป็นต้น

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล นักวิจัยเลือกใช้สถิติที่มีความเหมาะสมไม่จำเป็นต้องใช้สถิติขั้นสูง โดยสถิติที่นำมาใช้ต้องสามารถอธิบายสิ่งที่ผู้สนับสนุนทุนวิจัยต้องการได้หรืออธิบายคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

7. อาจมีการระบุสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยตามข้อเสนอโครงการเช่น IOC, Reliability, ค่าอำนาจการจำแนก, ค่าความยากง่าย เป็นต้น

ครั้งที่ 8 เรื่องระยะเวลาและแผนในการวิจัย ผลการแลกเปลี่ยน :

1. การกำหนดระยะเวลาและแผนปฏิบัติงาน นักวิจัยจะต้องพิจารณาถึงความยืดหยุ่นของระยะเวลาและแผนปฏิบัติงาน

2. การกำหนดระยะเวลาและแผนปฏิบัติงานต้องกำหนดให้มีความเหมาะสมกับกรอบระยะเวลาที่ผู้ให้ทุนสนับสนุนกำหนดให้เช่น หากงบประมาณที่ได้รับมาจากหน่วยงานภาครัฐกำหนดระยะเวลา ก็ควรจะใช้รอบเวลาของการเบิกจ่ายงบประมาณให้มากที่สุดเพื่อให้นักวิจัยมีระยะเวลาในการศึกษาวิจัยที่เพียงพอในแต่ละประเด็นที่ศึกษา

3. การได้รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยจากภาคเอกชนนักวิจัยสามารถกำหนดกรอบระยะเวลาในการศึกษาและแผนปฏิบัติการได้โดยอาจใช้ระยะเวลามากกว่า 1 ปีก็เป็นได้แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับหน่วยงานผู้สนับสนุนว่าต้องการใช้ผลของการศึกษาเร็วหรือช้ามากน้อยเพียงใด

4. โครงการวิจัยที่มีลักษณะต่อเนื่องซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษามากกว่า 1 รอบงบประมาณ จะต้องมีการเขียนแผนให้ต่อเนื่อง ซึ่งบางโครงการเป็นการศึกษาวิจัยในระยะยาวเช่น 3-5 ปี เป็นต้น ดังนั้นเพื่อความต่อเนื่องของโครงการที่จะได้รับการพิจารณางบประมาณ นักวิจัยต้องระบุความต่อเนื่องของโครงการและเขียนแผนปฏิบัติการให้ชัดเจน

ครั้งที่ 9 งบประมาณและปัญหาที่พบ ผลการแลกเปลี่ยน :

1. การเขียนงบประมาณในข้อโครงการวิจัยนักวิจัยจะต้องกำหนดงบประมาณตามที่จำเป็น

2. การเขียนงบประมาณนักวิจัยจะต้องพิจารณาถึงค่าของเงินหรือสภาพเศรษฐกิจในอนาคตซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับค่าใช้จ่ายที่มีการเปลี่ยนแปลง

3. การเขียนของงบประมาณนักวิจัยควรเขียนให้ครอบคลุมทุกประเด็นเช่น ค่าใช้จ่ายหรือค่าดำเนินการที่จะนำผลการศึกษาของโครงการวิจัยไปเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ

จากนั้นอาจารย์ธำรงค์และอาจารย์วรรมนต์ได้ขอมติในที่ประชุมขอเพิ่มแนวปฏิบัติที่ดีในการกำหนดงบประมาณดังนี้

1. งบประมาณที่เสนอขอรับการสนับสนุนจะต้องเหมาะสมกับวิธีการดำเนินการศึกษาของโครงการ

เมื่อการสรุปแนวปฏิบัติที่ดีสิ้นสุดลงประธานในที่ประชุมได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการความรู้ว่า ในขั้นตอนต่อไปก็เป็นขั้นตอนของการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ และนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนไปใช้เพื่อพิจารณาขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากผู้ให้ทุน และในโอกาสนี้ปิดโครงการจัดการความรู้ด้านการวิจัย ณ บัดนี้

ปิดประชุมเวลา 15.30 น.